

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek. 1900

XIX. évfolyam. 173. szám.

Hétfő július 30.

Folyik a fejedelmi vér.

Nagybecskerek, július 30.

Van valami gonosz, forradalomszerti az új századot övező levegőben, a mi nem elégszik meg a rendes mindennapi egyszerűséggel, hanem keresi a feltűnést, extravaganciák után nyargal s fejedelmi vére szomjazik.

Még menthető volna némiképpen ez a tény — megbocsátható soha — ha zsarnok élete ellen törne, kegyetlenkedő, népe boldogságát lábba tipró fejedelmet juttatna a másvilágra. De az anarchista, a ki megvadul a mérges, észbontó tanoktól, nem az igazságot kutatja, nem elégtételt keres szenvedett bántalmakért, hanem tisztán a hatalomra tör, porba akarja rántani népek szeretetének tárgyát, tisztelt, becsült, olykor imádott alakját.

Gyűlöli a hatalmat, mert érzi, hogy ő maga milyen nyomorult porszem a maga hitványságában. Gyűlöli azért, mert nem egyforma vele, nem adja oda mindenét céda, hereéletet élő alakoknak, a kik kerülve a munkát, éjjeli mécses fantasztikus lobogása mellett szövik gyűlöletet támasztó terveiket.

Herostratesi babérokra vágyódnak, hizeleg a hiúságuknak, hogy a világtörténet egyik eseménye az ő nevükhöz fűződik s megvetik az életet és halált egyaránt, mert olyan levegőben növekedtek fel, a hol nem tanulták becsülni egyiket sem.

Minden emberi érzés mellőzésével saját tanuk diadalának élnek, anélkül, hogy tiszta fogalmat alkotnának maguknak róla, vajjon mit is akarnak?

Nem akarunk itt kiterjeszkedni rész-

letesen a legutóbbi anarchista merényletekre, de valamennyiünk szíve vérzik még a legnagyobb veszteség súlya alatt, mely szintén ilyen herostratesi dicsőség szomorú diadalához fűződik. Volt nekünk is egy templomunk, volt egy Nagyasszonyunk, a ki megértette a szívünk dobbanását, együtt gondolkodott velünk — s ledöntötte talapzatáról ezt a szobort a hiúság féktelenkedése.

Még nem hegedt be szívünk sebe s itt a másik gyilkosság, mely hasonló indokból (illetve hasonló indok nélkül) támadt, tisztán fejedelmi vére szomjazva. Nem keresi az a anarchista, hogy kivel kell elbánnia, neki minden személy jó, csak uralkodó legyen, vagy olyan, a ki ahhoz tartozik.

Umbertó királyt, a hármasszövetség derék, tiszteletreméltó tagját, ki ragaszkodó hűséggel viseltetett a mi ősz királyunkhoz, úgy ismerte az egész világ, mint a fejedelmek mintaképét, a kit rajongással követi népe s a ki le tudja csillapítani ennek a tüzes vértü nemzetnek minden háborgását. Lehűtötte gyöngéd, csillapító szóval, atyai gondoskodással s szeretettel.

Nem vétett soha senkinek, védelmére kelt a gonoszoknak is, megbocsájtotta a bűnt, csak az ő bűnét nem bocsájtották meg, mert ez egyike a legborzasztóbbaknak: király volt!

Az anarchizmus, a mely csupán önmagát imádja, nem akarja őt sem akceptálni s merényletet követ el ellene, a mi azonban nem sikerül. Sok, sok esztendő

után, mikor már feledésbe megy az első kísérlet s újra kitör Európaszerte az anarchikus téboly, a mely annyira fejlődött, hogy okvetlen muszáj eredményt érnie — áldozatul esik. Lehull ő is a porba, mint annyi más, elvérzik népe közepett egy orgyilkos fegyvere által, hitvány, közönséges módon.

Az a golyó, mely kioltotta az ő nemes életét, minket is szíven talált s gyászbá döntötte a hármasszövetséget.

Az anarchia pedig pusztítani fog tovább is. Összeülnek konferenciára a nagyok és hoznak soha végre nem hajtott határozatokat, a melyek dobálóznak szép és hatásos szavakkal, de cselekedetre nem képesek.

Itt csakis a legerélyesebb közös akció képes gátat vetni a tombolásnak. Ha majd a nemzetek valamennyien egyesülve, közös törvényt alkotnak, a mely éppen úgy nem ismer kegyelmet, mint a mint nem ismeri azt az ő saját törvényük sem, ha kegyetlen szigorúsággal hányják össze titkos tanyáikat s vesztőhelyre visznek mindenkiket, a ki közéjük tartozik, — akkor talán észre térnek. Mert addig nem lesz Európában nyugalom s a siker csak újabb kísérletekre fogja csábítani ezt a gabalyodott, önmagával és a világrénddel meghasonlott csordát.

Molnár János, a néppárt vezére, egyházi körökből nyert értesülés szerint komáromi plébános állásáról lemondott. A lemondás állítólag szoros kapcsolatban van a néppártnak nagyszabású politikai akciójával, melyet a párt a közelgő választások alkalmával kifejteni készül.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A rudnai bucsu.

— A Torontál eredeti tárcája. —

A templom szentjének ünnepe lesz holnap. Legalább ezen a szent napon igazán vidámnak kell ám lenni, ha talán az egész évben volt is ok a szomorúságra. A szenteknek is nagyobb örömük telik abban, ha derült arcokat látnak néhanapján. Egyszer egy évben legalább simulanak el a redők az ő arcukon is.

Bogárszemű hajadon lányok, hozzátok ám aztán rendbe a ház tájkát. Ragyogjon a tisztaságtól minden, mert hátha „messze földről“ is jönnek vendégek, még pedig komoly szándékkal, leánynezőbe? Keressétek elő a láda fenekéről az arany csikókat. Fel kell rakni holnap egytől-egyig. Jól fest ott az arany nyaklánc, akár olyan fehér a nyakatok, mint a márciusi hó, akár pedig bronzszínűre sütötte fel a nap.

Ne maradjatok el a legényektől. Nem látjátok, milyen sérényen rakják künn a kévék keresztre? Hejh, pedig olyan keményen tűz le a nap, hogy még a bölénynyaku Gagity is kezdi már megszokálni, pedig ő rajta nem igen szokott kitogni még a kánikula sem. Ugy szép ilyenkor a szegény ember, ha homlokáról csorog a verejték.

Mosolygós képtű, kackiás menyecskek! Hozzátok is van egy szavam. Az alatt, míg fő a vacsora, szedjétek le a fogasról az uras hölgykalapokat. Vegyétek alaposan szemügyre, hogy érte-e valami baj, a mióta nem tettétek fel a kontyotokra. Hátha ferdén áll rajta egy-két virág? Hátha belepte a por a piros rózsákat rajta?

Megtörténhetik biz az is, hogy új pántlikával kell feldisznitni.

Vagy ti talán odáig jutottatok már, hogy az idej bucsun nem illet meg benneteket az a piros rózsás, cifra kalap? Gólya járt talán mostanában felétek? Vagy elsöpörte valami zivatar a boldogságokat egy rövid év alatt? Elárulta talán a tükrötök az első ráncot, a mely hivatalosan végig szántja az orcátokat?

Ha csakugyan így állna a dolog, akkor belátom én is, hogy nincs mit babrálni azokon a hetyke, piros rózsás kalapokon. Dobjátok a sutba; mert nincs arra idő, hogy friss pántlikával diszítgessétek, ha egyszer kelepelt már a gólya a kéményeteken. Ad elég gondot az a pólyás baba. Maradjon a cifra kalap, — jól mondjátok menyecskek, — annak az igazi uri asszonynak, a ki dajkát tarthat a gyereke mellett s bőven van ideje arra is, hogy azt az első alkalmatlan redőt elkendőzze, elbujtassa.

Van annak vagy hatvan esztendeje, hogy ilyen szomorú ünnepet nem ült a rudnai templom védőszentje, mint az idén.

Iszonyu zivatar volt az a „hetedik“. A szegény népnek majd elvette az eszét a csapás, mikor arra virradt, hogy aligha kárba nem veszett egypár rövid óra alatt sok napoknak fáradsága, gondja. Ezt a csapást azonban még a kegyelmes báró is megérezte. Meg bizony. A kengyelűtő nem bir olyan gyorsan futni, mint a hogy a szél szárnyain járó veszedelem futott. Mély csend szokott ülni a holt Temes vizén. A halak sem igen szokták felzavarni a tükrét, de „akkor“ még a holt Temes vize is felháborodott s akkora hullámokat hányt, hogy szinte a kastély ormáig felcsapott. Mikor a kegyelmes báró kitekintett a kastély ablakán, (tolytatja az öreg Jóca), elborult a képe, mert olyan pusztulást

látott, a milyenre még ő sem emlékszik, pedig életében nagyon sokat látott. Egyetlen egy fát nem hagyott érintetlenül az orkán lehellete. Táncra kerekedtek a park összes fái, átöltöztek egymást, birokra keltek. Végkimerülésig folyt a tusa közöttük. Egyszerre megroppant a birkózó cimborák dereka s hörögve és csikorogva zuhan- tak alá a földre, akár erősek, akár gyengék voltak a páros viadalban. Pedig annyi évtizedek óta örökké csak szerelemről suttogtak egymásnak a fák koronái. A vihar csupán két helyet kimélt meg a környéken. Az egyik a falusi temető, a másik a földesur ősi sírkápolnája. Ott már megtört a szelek hatalma, pedig ugyancsak erőlködtek, hogy megkorbácsolják azalvók nyugvóhelyét.

No ha nem tudtak erőt venni a holtak birodalmán, lakoljanak hát meg az élők annál keservesebben! Menjen tönkre százak remény sége és mindennapi kenyere! . . . Ha az ég madara megél hajlék nélkül, éljen meg az ember is a csillagos ég alatt, fedél nélkül. Es a szelek szárnyán járó veszedelem egy fúvásra ledöntötte a kicsi házak tetejét, besivított a kéményen, szemökbe kacagott a reszkető öreg embereknek, a kik a kis patkán imádkozva várták az utolsó ítéletet, azután tovább száguldott vigyorogva, bimbólva, kárörvendő kacagással; rohant tovább a szomszéd házához, onnan meg ki a mezőre, a hol szintén dus aratás várt rá. Felforgatott minden buzaszálát összevisszahányta a kereszteket. Ember legyen, a ki felismeri, hogy melyik az uraság, melyik a paraszté. Az elemek értenek ám igrában a szocializmus-hoz . . . Legtöbb buzaszem azoknak jutott, a kik egy árva magocskát sem vetettek, de még csak meg sem fogták az eke szarvát. Persze, hogy a madarokról van szó.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 5 1/2 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 4. Gutenberg-ünnepély.
Augusztus 27. Közigazgatási bizottság.

— **Személyi hir.** Rónay Jenő főispán ma Pancsovára utazott, honnan augusztus 1-én egy napi tartózkodásra Nagybecskerekre jön.

— **Mintagazdaság Pancsován.** Mint értesülünk, a földművelési miniszter Pancsován már ez idén mintagazdaságot szándékozik felállítani. Erre a czálra hír szerint Dunajtsik Fülöp gazdaságát fogják berendezni.

— **Előkészületek a népszámláláshoz.** Törvény intézkedik, hogy f. évi december 23-án kezdődőleg és 1901. évi január 3-án bezárólag országos népszámlálás tartandó. A szükséges nyomtatványokat az orsz. statisztikai hivatal adja, a többi költségek azonban az egyes községeket terhelik. Nagybecskerekre nézve a főszámvevő elkészítette a beosztási tervezetet, mely szerint az egész város 40 számláló kerületre osztatik föl és minden kerületben egy egy számláló biztos végzi az adatok összegyűjtését. A tanítókon kívül a kisebb javadalmazású városi tisztviselők fognak ezekre a teendőkre alkalmaztatni 4 korona napidíjjal. E szerint az összes népszámlálási költségek ki fognak kerülni a költségvetésileg előirányzott 1600 koronából.

— **A szentmiklósi színészet.** Nagyszentmiklósról jelentik, hogy ott a napokban Hadfy Károly főszolgabíró elnöklése alatt értekezletet tartottak, a melyen megválasztották a nyári szízesztendő igazgatóját. A színházat Mezey Béla kapta meg.

— **Egy 25 éves jubileum.** Egy derék, becsületes munkában eltöltött életű férfit ünnepeltek szombaton Nagybecskereken. Akkor mult ugyanis 25 esztendeje, hogy Nickel István főkönyvelője lett a Pleitz Fer. Pál cégnek s ezt az időt folytonos lelkiismeretes munkálkodásban, kötelességtudásban töltötte el. Bennünket, a kik egy fedél alatt élünk vele, meggátol a dicséret szavaiban ez a körülmény, de azért nemcsak mi tudjuk becsülni az ő szorgalmát és kiváló kvalitásait, a kik napról napra látják, hanem kijut neki az elismerésből minden oldalról. A munkának szolt tehát az elismerés s az az ünnepeltetés, a melylyel Nikelt körülövezték. Sikertelt felköszöntőkben nem volt hiány.

Mikor kitámolyogtak az emberek a házikökből, aig ismertek rá a falujokra. Mintha légegette, legázolta volna az ellenség.

Most tessék ünnepelni!

Istenem, mivé lett itt minden, egypár óra alatt! Markos legények, bogárszemű lányok, kackiás menyecskék sirva-riva nézegetik, hogy mivé lett a gazdag mező s a kis fehér ház környéke. Ugyan lehet e ilyen lélekkel vigadni az idej bucsun? Nem haragszik meg az Isten, ha vigadni mernek az emberek, mikor ő haragszik? Elmaradjon-e holnap a bucsu, vagy meg kell tartani, ha kiderül az ég? Kinek sült ez a sok, áldott, fehér kalács, ha hire-hamva sem lesz a vendégnek? Az sem egészen bizonyos ugyan, annyi szem magot össze tudnak szedegetni, a mennyit elszórták a földbe: de ha már nekik nem leszen is részük a bőségben, marad még annyija a kegyelmes urnak, hogy kinyaral, kitelel belőle a falu. Ha a bárónak van, van a parasztnak is. Így szokott ez náluk lenni, akár vigan, akár busan ülik meg a templom szentjének ünnepét.

Megtartották tehát mégis a bucsut Rudnán. „Messze földről” nem igen jött vendég. Daniel Pali puszájáról O-Léczről zárandokolt el egy béres legény, a másik meg a vármegye generális nótáriusától ugrott át egy-két táncra a miksházi pusztáról. Elhiszük, hogy ennek a két újatatos zárandoknak igen nagy a becsülete az ó-léczyi és miksházi fehérenp előtt, de a rudnai lányok előtt kegyetlen rossz hirben állnak mind a ketten. Azt híresztelték el róluk az idevaló legények, hogy soha életükben nem szoktettek el még egy vén anyókat sem. Komolyan mondva, nem is tudjuk megérteni, hogy ilyen mamiaszok alatt hogyan nem sülyed el a föld a szégyenletében!

Módszról, Ujpecsről megérkeztek a mézes kalácsosok; a templom előtt felütötték a sátraikat. Csapra vertek egy két boros hordót is, de

— **Leesett a lóról.** Nagykikindáról írják, Könnyen végzetessé válhatott volna az a baleset mely tegnap délután özv. Hegedűs Miklósné Torontálvármegye volt főjegyzője nejének 12 éves fiát érte. A nagybecskereki kis fiu, ki Steinbach Antal szolgabírónál időzik vendégkép, tegnap déltájtt Henriquez kapitány lován kilovagolt s midőn a mokriai utcába ért, lova meg bokrosodott s fiatal lovasát ledobta magáról. A fiúnak szerencsére néhány horzsolást kivéve, amit a fején szenvedett, nagyobb baja nem történt.

— **Másodszor termő fa.** Nagyszentmiklósról írják: Hencz Lajos polgári iskolai tanár kertjében egy cseresznye fa az idén másodszor virágzott. Ezt már más fa is megtette. Hencz tanár fája azonban tovább ment igyekezetében, mert a virágból gyümölcsöt fejlesztett, sőt azokat meg is érlelte. A másodvirágzásból eredő gyümölcsök teljesen kifejlődtek, de színök az első gyümölcsök sárga színétől elütőleg szép pirosak. A természeti erő megnyilatkozásának gyümölcsseit sokan megcsodálták, irigykedve a másodvirágzás termékenysége felett.

— **A Béga áldozatai.** Mig eddigelé átlag napjában egy-egy vízbeutalási esetről adtunk hírt, most egyszerre kettőről vagyunk kénytelenek beszámolni. Tegnap délben Fekete Takács József felsőmuzslyai 14 éves fiu a szabad Bégaiban fürdött a község alatt, ahol a többi községbeliek is fürdeni szoktak. Uszni azonban ő sem tudott s így a többiek szemelátára, mielőtt segítségére mehettek volna, elmerült. Holttestét meg aznap estefelé kifogták Écska alatt. Temetése ma délután megy végbe. A másik eset szombaton este 9 óra után történt. A vágó hid táján levő rendes fürdőhelyen sokad magával fürdött Erdelján Jova, 18 éves vincellér fiu, akinek atyja Molnár Mihály tiszsaármentesítő társulati igazgató szülőjében vincellér. Ez sem tudott uszni és ennek dacára bemezeskedett a folyó széléről a mélyebb vízbe, ahol a többiek lubickoltak. De vesztére, mert holtan húzták ki.

A pokoli hőség, mely napok óta kinez bennünket, az uszni nem tudókat is vízbe kergeti most, hol aztán lehülés helyett halál vár rájuk. Mindig akadnak nemesszivű emberek, kik az ilyen fuldoklóknak segítségére sietnek, de gyakran maguk is komoly életveszélybe kerülnek, ha a mentésnél szükséges előismeretekkel nem bírnak. Londonban van egy életmentő társaság, mely feladatává tette az uszás tanításán kívül

rögtön feltűnt az inspektor ur szakértő kocsiának, hogy az idén apróbbaknak születtek a hordók is, mint tavaly Nagyon bizalmatlanul kacsingatott feléjük. Eddig csak egyetlen egy dolgot tartott egészen bizonyosnak, t. i. a halált; de mátl fogva az a meggyőződés is gyökeret kezdett verni kebelében, hogy esetleg olyan hordók is létezhetnek ezen a boldogtalan Magyarországon, a melyeknek a tartalmától még be sem lehet rugni.

De a gyanus hordókkal még nem merült ki minden látványosság. Valahonnan elvetődött ide egy csepürágó is. Ő képviselte a nemzeti színházat. Kemény feladat vár reá; sok szép illuziót kellend elringatni, pedig nagyon rongyos a bódéja s fogyatékos a kiállítása. Dehogy! Tessék csak megkérdezni Köhler Ernőt, Ervint, Arthurt Aliszkat a jegyzőök Paikáját, Tubikáját, azispánék Bőlját, Károlykáját, a doktorék Lajcsikáját. Ők majd megmondják, hogy hetedhét országon, még az óperenciás tengeren túl sem akadni párjára ilyen mulatságnak. Nincs az a pesti színész, a ki úgy tudná a csepüt rágni s akkora békákat tudna kihuzni a szájából, mint a rudnai művész. Halották ugyan ők is az édes mamáiktól, hogy Blaha Lujza, vagy Küry Klára nagyon szépen tud énekelni: de az már kérdéses, hogy a cintányért össze tudják e olyan nérgesen csapni, mint a rudnai ezermester. Csak az kár, hogy roppant magas belépti díjakat szabott ki a művész s ennek következtében az intelligencia egy része kegyetlen volt nélkülözni a ritka műélvezetet. Levén a belépti díj négy egész krajczár.

Otthon mindenki szomorú. A papák csak sóhajtognak, ha fölemlítik a tegnapi zivatart. Itt a bodeban legalább, ha méregdrágán is, de kacsni lehet egyet kettőt. Otthon ugyis busulni kell megint, mert még a mamák sem tudnak már mosolyogni tegnap óta.

Adjon Isten jövőre vigan bucsut a rudnaiaknak!
Dr. Cs. Papp József.

az életmentésben is kiképezni tagjait. Ez a társaság a következő gyakorlatilag kipróbált szabályokat állította fel: A fuldoklót karjainál megragadva hátára kell fordítani s vállon ragadva kiuszni vele úgy, hogy a feje a víz fölött maradjon. Borzasztóvá válik azonban a mentő helyzete, ha a fuldokló védi magát, vagy ha kétségbeesésében egész erejével átöleli a mentő nyakát vagy derekát. Itt életveszélyben forog a mentő is. Első teendője tehát ilyenkor a fuldoklót orrárt erősen befogni s a jobb térdét az illetőnek a gyomrába feszíteni. Erre egy erős rántással hátra kell a mentőnek magát az egész testével vetni, hogy a halálos ölelésből kiszabaduljon. A fuldoklót azután már könnyen hátára fordíthatja s kiuszhat vele a partra.

— **Öngyilkos leány.** Mokriában Kis Róza fiatal leány öngyilkossági szándékból gyufa oldatot ivott. A súlyos beteg leányt a nagykikindai közkórházba szállították ápolás végett, de nem sokára kiszenvedett. Tinkovics Györgynél, ahol a fiatal leány tartózkodott, megtalálták elásva a foszforoldat maradékot, a melylyel elemésztette magát.

— **A ki a királylyal akar telefonozni.** Pancsováról írják lapunknak, hogy Jancsok János tekintélyes pancsovai birtokos, törvényhatósági bizottsági tag, vasárnap délelőtt a postára ment s ott azzal a különös kéressel állott elő, hogy egyenesen a királylyal akar beszélni, mert rajta nagy sérelem esett és az ő baján más a világon senki sem segít, csak a király. A postán látták, hogy egy szerencsétlen örülttel van dolguk, azért a lehető legkiméletesebben bántak el vele. Egyben segítségért a rendőrségre telefonáltak. Hiába magyarázták Jancsoknak, hogy a király nincs itthon, nem ment el a telefontól. Végre úgy elégitették ki a szerencsétlen ember kívánságát, hogy egyik rendőr a másik szobába ment s onnan felett telefonon, persze mindent megígérve. Mikor Jancsok a királylyal való beszélgetést nagysokára elvégezte, akkor Vilmos császárt hivta a telefonhoz, mert Vilmos császár az ő jó barátja. A feltűnővé váló beszélgetést a postán már szerették volna félbeszakítani s azt felelték neki, hogy Vilmos császár Kinába ment. Jancsok azonban követelte, hogy a császárt hívják haza Kinából, mert neki sürgős beszélni valója van vele. Így ment ez majdnem 12 óráig, mig végre sikerült a szerencsétlent a hivatalból eltávolítani. Ma pedig, mivel betegsége veszélyesebbé vált, a kórházba szállították, Jancsok még a júliusi közgyűlésen részt vett, sőt a tárgyalás folyamán többször felszólt. Akkor senki sem gyanította, hogy néhány nappal később elméje elborul.

— **Kiszabadult feleséggyilkos.** Mintegy husz évvel ezelőtt történt, hogy Kokron János jó módu szt. huberti parasztagazda meggyilkolta a feleségét. Azóta husz évet töltött Ilaván, a honnan néhány nappal ezelőtt lett elbocsájtva. A 63 éves embert a hosszú rabság teljesen megtörte, úgy hogy koldulni kénytelen, mint ilyen tartózkodott néhány nap óta Temesvárott is. A rendőrség mint hajléktalan illetőségi helyére, Szt. Hubertre tolonczoltatta.

— **Az oroslámosi gyilkosság.** Emlegettük már azt a vértagyasztó büntényt, amelyet Oroszlámoson egy Mészáros Róza nevű leány követett el a szeretője édesanyján. Erről az állatias gyilkosságról oroslámosi tudósítónk most a következő részleteket jelenti: Az aratás ideje alatt Varga Mihály oroslámosi legény a kackiás Mészáros Rózával benső viszonyba lépett. Az aratás után Varga Mihály nem akart megválni szeretőjétől, ennél fogva Mészáros Rózát haza vitte a saját házukhoz. Özv. Varga Mihályné nem a legszivesebben fogadta a jövevényt, ennél fogva meg is mondta a leánynak, hogy arra ne számítson, hogy az ő menyje lesz, mert inkább kitagadja a fiát, semhogy megengedje neki, hogy ilyen leányt feleségül vegyen. Mészáros Rózában forrt a méreg Vargáné ezen kijelentése miatt, el is akart menni a háztól, de Varga Mihály nem eresztette, azzal biztatván, hogy idővel majd bele nyugszik az öreg asszony, addig pedig csak kedvében kell járni. A leány hallgatott szeretője szavára és ott maradt a háznál és iparkodott az öreg asszonynak kedvébe járni. E hó 25-én reggel Varga Mihály dolgozni ment, a leányt egyedül hagyva otthon az öreg asszonnyal. Reggeli idején Vargáné bement a szobába, ott egyedül megreggelizett,

aztán pedig minden ennivalót elzárt. Később a leány is reggelizni akart, de mivel mindent elzárva talált, ennivalót kért, az öreg asszonytól, a ki erre leintette a leányt a leggyalázóbb kifejezésekkel illette. Mészáros Rózát a sok sértegetés annyira kihozta sodrából, hogy neki ment az öreg asszonynak, azt addig fojtogatta, amíg eszmélni tudott. Azután pedig behozott az udvarról egy dorongot s azzal a már tehetetlen öregasszony fejét teljesen szétrombolta. Este, mikor Varga Mihály a munkából haza jött, a lakást bezárva találta. Rosszat sejtve benyomta a konyhaajtót s amint a szobába belépett, ott találta az anyját szétrombolt koponyával nagy vértócsában. Azonnal jelentést tett az előjáróságnak, melynek intézkedésére a megszökött gyilkos leányt tegnap elfogták és átadták a bíróságnak.

— **Marhavész.** Nagykikinda marhaállománya között az utóbbi napokban óriás méretekben lépett fel a marhavész. Naponta 8—10 drb elhult. Már eddig száz darabnál több elpusztult. A sertésvész is fellépett és ugylátszik ez is nagy arányokat fog ölteni.

KÖZGAZDASÁG.

A termés.

A lefolyt hét hosszantartó tropikus időjárása az aratás befejezésére, a behordási és cséplési munkálatok elvégzésére kedvező volt. De, a milyen előnyös volt ez időjárás a búzáknak, éppoly hátrányos lett a forróság a kapásnövényekre nézve, melyek az esőt már nagyon is megkívánták.

Bebizonyítást nyert, hogy az abnormális forró napok úgy a buza hozamát, valamint a kvalitást is tetemesen csökkentették.

Az a kevés eső, a mely a lefolyt kedd éjjelén volt, csakis szorosan Nagybecskerek környékére terjeszkedett ki. Annál áldásdusabb azonban a szombat délutáni a Katalinfalva és határán némileg viharral egybekötött eső, mely a tengerire valósággal megváltásnak tekinthető és a talajnak egyébként is megadta a sürgősen szükségelt nedvességet. A vihar északkeletről Ittebe—Jánosföld felől húzódván, Bégaszentgyörgy Katalinfalva, Istvánföld és Klekk határait látogatta meg.

Hogy már némileg biztos tájékozással lehessünk Torontálmegye különböző vidékeinek terméséről, a befolyt különböző adatok alapján közöljük az alábbi összeállítást:

A vidék neve	Minimális és maximális eredmény	Átlagos termés
Aradacz	7—9	8—
Bégaszentgyörgy	5—7	6—
Billéd	9—12	10-50
Bótos	2—5	3-50
Basahid	7—8	7-50
Ellemér	6—9	7-50
Ernesztháza	3—6	4-50
Gyülvész	6—9	7-50
Istvánvölgy	7—8	7-50
Ittebe	7—10	8-50
Jankahid	6—8	7—
Katalinfalva	7—9	8—
Lázárföld	5—6	5-50
Neuzina	3—7	5—
Ótelek	7—10	8-50
Ozora	4—5	4-50
Rudoltsnád	10—12	11—
Szárcsa	2—7	4-50
Szerbszentmárton	6—7	6-50
Széchenfalva	6—12	9—
Tor. Torda	7—8	7-50
Tor.-Újvár	8—11	9-50
Zichyfalva	7—9	8—

Ezen összeállítás alapján Torontálmegye középtermését 6—6½ mm. között becsülhetjük, némileg jó minőség mellett. A buza, mely az idén egyes vidéken igen gyéren állt és ez által a gaz elterjedését könnyen lehetővé tette — nagyon pótlékos, úgy, hogy tiszta buza ez idén csakis a megfelelő manipuláció útján nyerhető.

Készáruüzlet: A tegnapi piacon új áru

csakis kis mennyiségben, alárendelt minőség mellett került kinalatra. Az árak is ezen minőségek különfélesége szerint 6—6-50, árpa 4-50—60 korona között váltakozott, 50 kgonként. A kevés tengeri, mely kinalatra került 6-50 koronával kelt el a helybeli konsum által.

TÁVIRATOK.

József főherceg utazása.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Kisjénből jelentik: József főherceg és neje Libits jószágigazgató kíséretében ma különvonaton Budapestre utazott.

Az államtitkár jelöltsége.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti táv.) A felsővisői kerület szabadalvú párti értekezletén K. Jónás Ödön volt képviselő bucsbeszédére sokan megjelentek. Jónás meleg szavakkal ajánlotta az értekezletnek, hogy Nagy Ferenc drt jelölje a képviselőségre. Az értekezlet viharos éljenzéssel fogadta és köszönte meg Jónásnak azt a gondosságát, hogy volt kerületének és általában a megyének Nagy Ferenc drt igyekszik megnyerni. Ezután közlekedéssel elhatározták, hogy az új jelöltet a következő távirattal üdvözlik:

„Méltóságos dr. Nagy Ferenc urnak Budapestben. A felsővisői szabadalvú párt a mai napon megtartott értekezletén a megtiresedett képviselői állásra jelöltül egyhangulag kikiáltotta. A midőn erről van szerencsénk értesíteni, tisztelettel fölkérjük, hogy a jelöltséget elfogadni méltóztassék. A szabadalvú párt nevében Jura János elnök, Ferenczy János jegyző.”

Az olasz királyt meggyilkolták.

Budapest, július 30. (Feladatott reggel 9 óra 20 perckor.) Monzából jelentik: Umberto király, aki tegnap este jelen volt a **tonászi dijkiosztásnál**, éppen kocsi szállítás első hadsegédével mikor egy merénylő revolverrel közeledett feléje és három lövést irányított ellene. Az első golyó szíven találta, úgy, hogy Umberto király azonnal meghalt.

A gyilkost elfogták, neve **Gaetano Bressi** s a Toscanai Gratóból származik.

Budapest, jul. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Rómából jelentik: A miniszterelnök azonnal egybehívta a gyilkosság hírére a minisztertanácsot Saracco miniszterelnök azonnal Monzába utazott. Súlyosbíttja a helyzetet, hogy a trónörökös pár Keleten utazik jelenleg.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a külügyminiszteriumban, a hova a gyilkosság után egy órával később érkezett meg a rémes hír, egész éjjel lázasan dolgoztak. Az elvetemült merénylet óriási szenzációt keltett, már csak azért is, mivel a hármass szövetség egyik leglelkesebb hívét érte, a ki számtalanszor adta tanujelét királyunk iránt érzett hő barátságának. Érdekes körülménynek tekintik, hogy a gyilkosság éppen azon a helyen történt, a hol Umberto 1897-ben Goluchovszkyval találkozott.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Monzából sürgönyzik: A király elleni merényletet tegnap este 10 óra 45 perckor követték el. A király 11 óra 30 perckor halt meg. A gyilkost alig menthették meg a nép dühétől.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: Saracco miniszterelnök ma reggel a szenátus alelnökével a haláleset fölvétele végett Monzába utazott.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) A király holttestét bebalzsamozás után Romába szállítják, ahol el fogják temetni.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Viktor Emanuel trónörökös nápolyi herceg, mint sürgönyzi, visszatérőben Pireusban van.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Monzából jelentik: A király este fél tizkor érkezett a tornaversenyek színhelyére, ahol a közönség nagy lelkesedéssel fogadta. Fél tizenegykor akart távozni, amikor a merénylő négyszer egymásután reá lött. A lövések közül három találta a királyt és egyik éppen szívet furta át. A királyt kocsiján a palotába vitték.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A gyilkos neve **Gaetano Bressi** anarchista, aki cinikus módon beismerte gaztettét, melyet — ugymond — a monarchista intézmények elleni gyűlöletből követett el.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Rómából sürgönyzik: Az egész városban minden házól gyászlobogók lengenek, valamennyi üzlet ma zárva marad. A lapok szerint ha az új király Viktor Emanuel 48 óra alatt meg nem érkezik, a regenség ki fog nevezettni.

A hőség áldozatai.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Budapestben a kánikula ismét áldozatot követelt. Kempfner Mór bádogossegéd az utcán esett össze, a mentők a kórházba szállították — Vozák András 40 éves napszámos a Nádor-utca egyik kapuja előtt esett össze és rögtön meghalt.

Mentők kongresszusa.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A nemzetközi mentő egyesületek szakosztályai f. hó 16-tól egész 23-ig értekeztek. A budapesti mentő-egyesületet Atzél Károly dr. képviselte.

Redukált pótdadók.

Budapest, július 30. (A „Torontál” ered. táv.) Csongrádmegye Vadnay főispán kezdeményezésére érdekes mozgalmat indítottak meg a járások főszolgabírái, hogy a községi adófizetők összesége vitassa meg mindenkor a községi költségvetés egyes tételeit. Csongrád községnek 180 adófizető gazdáját tegnapra hívta össze Mátéffy Kálmán és reggel 9 órától este 6 óráig a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalták le a 118% községi költségvetést és nagy örömet okozott, hogy sikerült nekik azt mintegy 30%-al leszállítani.

A burok.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Fokvárosi angol forrás szerint Fauriesbingban 5000 bur föltétlenül megadta magát.

A kínai veszedelem.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Shanghaiból jelentik, hogy Lihung-Csang ediktumot kapott, mely szerint a követeket tuszokul visszatartják.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lihung-Csangot Pekingbe rendelik, hogy a császári csapatok főparancsnokságát az idegenek ellen átvegye.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye vételkedv. Árak 5 fillérrel estek. Kötöttett:

Buza októberre	7.52—7.53
„ novemberre	7.83—7.84
Rozs októberre	6.73—6.74
Zab „	5.17—5.18
Tengeri augusztusra	6.8—6.09
„ 1901. májusra	4.85—4.86
Repece	13.35—13.40

